

Valtuustoaloite tuulivoimarakentamisen haltuunotosta Torniossa

299/11.03.01/2021

Kaupunginvaltuusto 29.3.2021 § 43

Valmistelija kaupunginlakimies Hannu Markkula:

Valtuutetut Kaisa Juuso, Vilho Tikkanen, Erkki Hurtig, Ismo Urpilainen, Hannu Alatalo, Jyrki Risto ja Pertti Pirttimaa jättivät 29.3.2021 seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

"Tuulivoimahankkeet vyöryvät Tornioon. Karhakkamaan lisäksi hankkeita suunnitellaan ainakin viereiselle Martimon alueelle sekä Arpelan ja Korpijärven takaiseen maastoon.

Tuulivoimalat muokkaavat voimakkaasti kuntalaisten elinympäristöjä, aiheuttavat eriarvoisuutta sekä luovat vastakkainasettelua kuntalaisten välille. Monet hyvinvointiin liittyvät asiat ovat koetuksella. Riippumatta siitä, miten tutkimukset tuulivoimaloiden vaikutuksista terveyteen on todennettavissa, tärkeintä on ihmisten kokemus niiden vaikutuksesta omaan terveyteen, hyvinvointiin ja elämisen mielekkyyteen.

Tuulivoimahankkeissa asetetaan ihmisiä eri puolille; hankkeesta hyötyvät maanomistajat ja kunta mutta haitoista kärsivät asukkaat. Kunnan tuulivoimamyönteisyys viestii tuulivoimayhtiöille, että he saavat etsiä alueita ja vallata niitä kilpaa. Kaavaillut hankkeet eivät tule kuntalaisten tietoon kuin maanomistajien niin halutessa ja viimeistään kun alueelle haetaan kaavaa. Hankkeita suunnitellaan hiljaisuudessa ilman että kunta on tehnyt minkäänlaista rajanvetoa siitä, minne ja kuinka monta voimalaa alueelle rakennetaan.

Ihmisten pelko oman asuinympäristön muuttumisesta, omakoti- ja vapaa-ajan asuntojen arvon laskusta, tuulivoimateollisuusalueiden leviämisestä omaan elinpiiriin sekä luonnon moninaisuuden uhatuksi tulemisesta aiheuttavat suurta pelkoa ja jatkuvaa "löyhässä hirressä roikkumista". Hallitsematon tuulivoimahankkeiden suunnittelu saa kuntalaiset pelkäämään ja miettimään poismuuttoa omalta kotiseudultaan.

Tuulivoiman kaavoituksessa Tornio on tähän asti luottanut tuulivoimarakentajien teettämiin YVA-selvityksiin. Herää kysymys, ovatko selvitykset täysin puolueettomia? Tuulivoimarakentajilla on taloudellinen intressi, voitontavoittelu omassa toimessaan. Teetetyt melumallinnukset ja vaikutusarviot ovat vain arvioita ja mallinnuksia. Tuulivoimaloille tulisikin vaatia ympäristölupa ennen niiden rakentamista.

Esitämme että: Kunta asettaa asukkaittensa hyvinvoinnin etusijalle ja luopuu tuulivoima-alueiden lisäkaavoittamisesta, kunnes alueella on tehty selvitys tuulivoiman soveltumisesta kuntaan. Selvityksessä on huomioitava mm. asukkaiden viihtyvyys, alueen muut elinkeinot, ympäristö sekä Torniossa ja ympäröivissä kunnissa vireillä olevat muut kokonaisuuteen vaikuttavat hankkeet. selvityksessä on huomioitava myös suojaetäisyys kaikkeen asutukseen. Selvitys on tehtävä avoimessa prosessissa yhdessä kunnan asukkaiden ja yritysten kanssa heitä aidosti kuunnellen.

Tämän aloitteen takana on valtuutettuja eri puolueista. Kaikilla meillä on huoli elinympäristöstämme ja luontoarvojen tuhoutumisesta Torniossa."

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Päätettiin saattaa aloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

LISÄTIEDOT:

Kaupunginlakimies Hannu Markkula, 050 5971342

TÄYTÄNTÖÖNPANO:

Ei muutoksenhakua.

Otteet:

valmisteltavaksi tekninen johtaja Markus Kannala

TEKN 15.03.2023 § 60
3166/11.03.01/2023

Valmistelija

Tekninen johtaja Markus Kannala, p. 0405835980

Lapin liiton toimesta on laadittu koko maakunnan kattava Lapin tuulivoimaselvitys (5.12.2022). Ympäristöministeriön avustuksella valmistuneen selvityksen tavoitteena oli löytää tuulivoimatuotantoon potentiaalisia alueita maakuntakaavoituksen taustaksi sekä laatia maankäyttö- ja rakennuslain 9§:n tarkoittama riittävä selvitys ja merkittävien vaikutusten arviointi mahdollisen maakuntakaavoituksen lähtötiedoiksi ja kuntakaavoituksen tueksi.

Lapin liitto on saanut Ympäristöministeriöltä myönteisen päätöksen 20.12.2022 tuulivoimaselvityksen jatkohankkeelle. Hankkeessa täydennetään laaditun Lapin tuulivoimaselvityksen 2022 mahdollisilla uusilla alueilla sekä selvitetään, löytyykö Lapista tuulivoimapuistoalueita, joiden yhteyteen voisi kehittää uusiutuvan energian teollista toimintaa.

Tornion kaupunginhallitus on antanut lausunnon kyseiseen selvitykseen 20.2.2023 § 48. Lausunnossa todetaan mm. seuraavaa:

”Tornion kaupunki toteaa, että Lapin tuulivoimaselvityksessä on arvioitu ansiokkaasti tuulivoimarakentamiseen liittyvät yhteisvaikutukset ottaen huomioon selvitykseen aikataulu ja resurssointi. Tornion kaupunki katsoo, että Lapin Liiton teettämässä tuulivoimaselvityksessä on otettu riittävällä tarkkuudella huomioon Tornion kaupungin potentiaaliset tuulivoima-alueet sekä alueet, joille tuulivoimaa ei tule toteuttaa (nk. Ei-alueet).

Selvityksessä on otettu huomioon kaupungin kokonaisedun kannalta merkittävät asiat, sekä punnittu myös riittävällä tasolla tuulivoiman haitalliset vaikutukset. Tornion kaupunki toteaa, että tuulivoimalahankkeiden kokonaishyödyt kaupungille ovat yhteisvaikutusten arvioinnin näkökulmasta suuremmat, kuin haitat. Uusiutuvan energian tuotannon myötä alueelle mahdollisesti sijoittuvan jatkojalostuksen investoinnit ovat myös todennäköisempiä, mikäli energia on alueellisesti tuotettu. Tuulivoimaan kytkeytyvien jatkoinvestointien ja työllisyysvaikutusten hyöty on kaupungille erittäin merkittävä. Tämä on linjassa Tornion kaupunkistategian 2021-2025 kanssa, minkä mukaan haluamme ottaa paikkamme uusiutuvien energialähteiden käyttöä edistävänä kaupunkina ja tulevaisuuden teollisuuden ja kiertotalouden investointikohteena.

Hankkeiden toteutuessa niiden tuottamat kiinteistöverotulot (n. 400 000€/30v/mylly), mahdolliset yhteisöverotulot, sekä maanvuokratulot tukevat kaupungin mahdollisuuksia laadukkaiden kuntapalveluiden tuottamiselle tulevaisuudessa. Tuulivoimahankkeiden haittojen arviointi toteutetaan tarkemmin jokaisessa kaavahankkeessa erikseen viranomaisten edellyttämällä tasolla.

Pyydämme lisäämään suunnitteilla oleviin tuulivoima-alueisiin Tornion Tuulivoima Oy:n Rovavaaran osayleiskaavahankkeen karttarajauksen, joka on tullut kaupunginhallituksen käsittelyyn 6.2.2023.

Tuulivoimaselvityksen liitteessä nro. 1; Kuntakohtaisissa kohdekorteissa sivulla 152 esitetyn alue 38 Haapamaa pyydetään tarkentamaan niin, että se ei ulotu Martimon suunnitteilla olevan tuulivoima-alueen sisälle.

Tornion kaupungissa jo käynnistyneiden tuulivoimaosayleiskaavahankkeiden ja esitetyn alueen (38 Haapamaa) lisäksi emme katso enää olevan tarvetta esittää lisätuulivoiman suunnittelua kaupungin alueelle.

Lapin Liiton käynnistämässä jatkoselvityksessä mahdollisen aurinkovoiman osalta Tornion kaupunki näkee potentiaalisiksi alueiksi maa-ainesten- ja turpeenottoalueet, jotka ovat hyödynnettävyyden loppupuolella, sekä maatalouskäytön ulkopuolelle jääneet peltoalueet. Luontevaksi toteutustavaksi aurinkovoimala-alueiden sijoittumiselle katsotaan samantyyppinen, koko läänin laajuinen aineistoanalyysi, joka tehtiin tuulivoiman osalta. Sen tarkemmin tietämättä teknisiä reunaehtoja, nostamme esiin esimerkkeinä kaupungin alueella olevat maanottoalueet, jotka tulevat maisemoitaviksi lupien päättymisen jälkeen. Liitämme Tornion kaupungin lausunnon oheen maa-ainesten ottoalueista olevat kartta-aineistot, sekä tarkemmat tiedot määristä ja toiminnan aikatauluista excel-muodossa.

Tornion kaupunki katsoo myös hyödylliseksi tarkastella yleisellä tasolla mahdollisuutta ja ratkaisumalleja energiantuotantoalueiden monipuolisempaan käyttöön. Yhdistämällä puuttomilla/avoimilla alueilla sijaitsevat tuulivoima-alueet myös aurinkovoiman tuotantoon, voidaan ympäristövaikutuksia mahdollisesti keskittää suppeammalle alueelle.”

Esittelijä	Tekninen johtaja Kannala Markus
Päätösehdotus	Lautakunta katsoo, että Lapin liiton toimesta laadittu Lapin tuulivoimaselvitys on kattava, myös Tornion kaupungin osalta. Viitaten kaupunginhallituksen selvityksestä ja tulevasta jatkohankkeesta antamaan lausuntoon lautakunta katsoo, ettei erillisen selvityksen laatiminen ole tarkoituksenmukaista.
Päätös	Hyväksyttiin.
